

<http://khp.org/index.php?id=1478607807> [in Ukrainian].

12. Rishennya Yevropeys'koho Sudu z prav lyudyny u spravi «Harumov proty Ukrayiny» vid 06.06.2019 roku. Prava Lyudyny v Ukrayini. Informatsiynny portal Kharkivs'koyi pravozakhysnoyi hrupy. [*Judgment of the European Court of Human Rights in the case of Harumov v. Ukraine of 06.06.2019. Human Rights in Ukraine. Information portal of Kharkiv Human Rights Group*]. Retrieved from <http://khp.org/index.php?id=1560248980> [in Ukrainian].

13. Rishennya Yevropeys'koho Sudu z prav lyudyny u spravi «Korol' ta inshi proty Ukrayiny» vid 07.03.2019 roku. Verkhovna Rada Ukrayiny: veb-sayt. [*Judgment of the European Court of Human Rights in the case of King and Others v. Ukraine, dated 07.03.2019. The Verkhovna Rada of Ukraine: website*]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_ [in Ukrainian].

14. Rishennya Yevropeys'koho Sudu z prav lyudyny u spravi «Yarovenko proty Ukrayiny» vid 06.10.2016 roku. LIHA: ZAKON: veb-sayt [*Judgment of the European Court of Human Rights in the case of Yarovenko v. Ukraine of 06.10.2016. LEAGUE: LAW: Website*]. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SOO00879.html [in Ukrainian].

15. Yakovets, I. (2015). Zabezpechennya konstytutsiynoho prava zasudzhenykh na okhoronu zdorov'ya: osnovni problemy ta mozhlivi shlyakhy yikh vyrishennya. *Suchasni problemy ta tendentsiyi rozvytku kryminal'no-vykonavchoho prava v Ukrayini: zbirnyk materialiv Vseukrayins'koho naukovo-pravkychnoho seminaru – Contemporary Problems and Trends in the Development of Criminal Enforcement Law in Ukraine: Collection of Materials of the All-Ukrainian Scientific-Practical Seminar*, 26-29 [in Ukrainian].

16. United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of prisoners: Resolution by the Economic and Social Council General Assembly 663 C (XXIV) of 31 July 1957. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/prison.shtml [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 04.11.2019

УДК 347.9

DOI <https://doi.org/10.36550/2522-9230.2019.7.34>

Сікорський Олександр Петрович,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративного та конституційного права

факультету морського права,

НУК ім. адмірала Макарова

e-mail: alex.nic.gm@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7411-0937>

Терещенко Марина Олександрівна,

студентка магістратури

НУК ім. адмірала Макарова

e-mail: mbasenok@ukr.net

ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена історико-правовому аналізу становлення та розвитку інституту виконавчого провадження в Україні. У статті розглянуто історичні етапи становлення та розвитку системи примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) починаючи з XI-XII ст. і по наш час, коли в Україні було введено інститут приватного виконавця.

Досліджено нормативно-правову базу, на якій ґрунтувалося примусове виконання рішень в Україні за часів незалежності та роль судів у здійсненні виконавчого провадження, зокрема процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень та рішень інших органів та судовий контроль за виконанням судових рішень. Акцентовано увагу на періодизації формування вітчизняної нормативно-правової бази щодо становлення інституту виконавчого провадження. Детально вивчено позиції українських науковців щодо правового регулювання виконавчого провадження, застосовуючи аналогію цивільного процесуального права. Встановлено законодавчі положення інституційних законів та галузевих кодифікованих законодавчих актів.

Крім того, у статті проаналізовано нормативно-правові акти, якими введено мораторії на звернення стягнення на деяке майно певних категорій боржників, розглянуто зміни в чинному законодавстві, які відбудуться з вступом в силу 21.10.2019 року Кодексу України з процедур банкрутства, а також охарактеризовано основні принципи виконавчого

провадження відповідно до Закону України «Про виконавче провадження». В рамках дослідження вивчено законодавчі закріплені принципи Державної виконавчої служби України та виконавчого провадження в цілому.

Акцентовано увагу на актуальності оновлення нормативно-правової бази та на необхідності вдосконалення механізмів виконавчого провадження.

Ключові слова: судове рішення, виконавець, закон, виконавчий документ, процес, мораторій.

Sikorskyi O., Tereschenko M. HISTORICAL AND LEGAL ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT AND ESTABLISHMENT OF THE INSTITUTE OF EXECUTIVE PROCEEDINGS IN UKRAINE

The article is devoted to the historical and legal analysis of the formation and development of the Institute of Executive Proceedings in Ukraine. The article deals with the historical stages of formation and development of the system of enforcement of judgments and decisions of other bodies (officials) starting from the XI-XII centuries. and to the present day, when the institute of private performer was introduced in Ukraine.

The legal framework on which the enforcement of judgments in Ukraine since independence and the role of courts in enforcement proceedings has been investigated, including procedural issues, issues related to enforcement of judgments and decisions of other bodies, and judicial control over the enforcement of judgments. Attention is drawn to the periodization of the formation of the national regulatory framework on the establishment of the institution of enforcement proceedings. The positions of Ukrainian scholars on the legal regulation of enforcement proceedings were studied in detail, using the analogy of civil procedural law. The legislative provisions of institutional laws and sectoral codified legislative acts have been established.

In addition, the article analyzes the legal acts imposing a moratorium on the recovery of certain property of certain categories of debtors, examines changes in the current legislation that will take place with effect from 21.10.2019 of the Bankruptcy Code of Ukraine, and describes the main principles of enforcement proceedings in accordance with the Law of Ukraine "On enforcement proceedings". The study examines the legally enshrined principles of the State Executive Service of Ukraine and enforcement proceedings as a whole.

Emphasis is placed on the urgency of updating the regulatory framework and on the need to improve enforcement mechanisms.

Key words: adjudication, performer, law, executive document, process, moratorium.

Постановка проблеми. Сучасний політичний і соціально-економічний розвиток України визначається удосконаленням законодавства, яким закріплено правове становище громадян, організацій та їх об'єднань і встановлюються гарантії реалізації й захисту їх прав, свобод і обов'язків, визначених Конституцією й іншими законами України. Виконання рішень суду є як невід'ємною частиною права на справедливий суд так і показником поваги до держави. Реальне виконання рішення суду сприяє втіленню законів у життя та зміцненню їх авторитету, судове рішення за своєю суттю охороняє права, свободи та законні інтереси громадян, окрім того є завершальною стадією судового провадження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значну увагу принципам виконавчого провадження як основній діяльності Державної виконавчої служби України приділено такими вченими, як Ю. В. Білоусов, В. А. Кройтор, М. М. Фролов, Н. М. Ясинок.

Мета статті – дослідити становлення та розвиток системи примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб).

Виклад основного матеріалу дослідження. Посадовою особою органів державної виконавчої служби, яка здійснює примусове виконання рішень є державний виконавець, який зобов'язаний вживати передбачених заходів примусового виконання, неупереджено, своєчасно і в повному обсязі вчиняти виконавчі дії. Законом України № 1403-VIII від 02.06.2016 року «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» в Україні введено інститут приватного виконавця. Також, в окремих випадках, виконання рішень покладається на інші органи.

Історія боргових зобов'язань нараховує не одне тисячоліття. На різних етапах розвитку держави застосовувались різні методи стягнення боргів і завжди були люди, які на різних підставах боролись з боржниками.

Наявність системи примусового виконання рішень є ознакою державності та невід'ємною складовою будь-якої держави. Україна не є винятком у цій справі. Простежуючи історичний розвиток примусового виконання рішень спеціально створеними суб'єктами на території нинішньої України, важливо зазначити той факт, що судові рішення виконувалися не тільки державними чиновниками, але і поліцейськими підрозділами, і навіть військовими. Вперше, судові виконавці згадуються в «Руській Правді» - першому офіційно визнаному кодифікованому зведенні правових норм складеному в Київській державі у XI-XII ст. на основі звичаєвого права. Ця історико-культурна пам'ятка дійшла до нас у трьох редакціях – Коротка (Краткая) Правда, Велика (Пространная) Правда та Скорочена Правда – і містить численні акти князівського законодавства, як-то устави, уроки, уставні грамоти тощо. Згадування в нормативних актах X-го століття судових виконавців (ябедників) слід віднести до діяльності княгині Ольги [1].

Слід зазначити, що в історії України були певні періоди, які історики називають періодами української державності, коли землі України були підпорядковані Великому князівству Литовському, а згодом приєднані до Польщі. Тож на формування правової системи України вплинуло законодавство Литви і Німеччини – зокрема Литовські статuti і Магдебурзьке право.

За часів панування на українських землях польсько-литовської держави, та в період Гетьманщини, функції судових виконавців здійснювали як самі судові чиновники, так і поліцейні сили.

Проте головний вплив на розвиток та становлення інституту судових виконавців був все ж таки з

боку законодавства Російської Імперії.

Найбільш продуктивним періодом у формуванні інституту примусового виконання рішень можна вважати другу половину XIX сторіччя, оскільки, починаючи з 1864 року, цар Олександр II розпочав масштабну судову реформу. Основоположними документами цього періоду стали «Учреждение судебных установлений» (далі по тексту – УСУ), «Устав гражданского судопроизводства» (УГС), «Устав уголовного судопроизводства» (УУС) від 20 листопада 1864 року. Крім офіційних документів була розроблена значна кількість рекомендацій та посібників щодо діяльності судових приставів по здійсненню стягнення, які мали неофіційний характер.

Інститут судових приставів був скасований після Жовтневої революції одночасно зі старою судовою системою царської Росії, про що йшлося в Декреті РНК РРФСР «Про суд» № 2. У перші місяці існування радянської влади нові органи виконання судових рішень організовувались з ініціативи народу й виконували їх різні органи. Рішення судів у цивільних справах і вироки в кримінальних справах виконувались судовими виконавцями, органами міліції, волосними й сільськими виконкомами [2].

Першим законодавчим актом про суд Української РСР була Постанова Народного Секретаріату від 4 січня 1918 р. «Про запровадження народного суду», яка прямо вказувала на ліквідацію посад судових приставів. Інститут судових виконавців у часі Радянської влади вперше створювався Тимчасовим положенням про народні суди й революційні трибунали Української РСР, що затверджувалось Декретом РНК УРСР «Про суд» від 14 лютого 1919 р. для сприяння народним судам у діяльності по виконанню судових рішень [3].

У жовтні 1966 р. Президія Верховного Суду УРСР затвердила Інструкцію «Про порядок виконання судових рішень», а 24 квітня 1973 р. міністром юстиції СРСР була затверджена нова Інструкція «Про порядок виконання судових рішень», якою регламентовано процесуальні дії судового виконавця.

Законом України «Про судоустрій України» 1981 року визначено, що судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими для виконання на території України.

Формування інституту примусового виконання рішень в Україні та затвердження правового статусу суб'єкта виконання примусових рішень відбувалося поступово. Між окремими етапами проходив значний проміжок часу, що породжувало повсякденні труднощі, пов'язані із виконанням рішень публічних органів управління. Поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову юридично відбувся в 1996 році, одночасно із прийняттям Конституції України. Сам процес поділу, а особливо побудова відповідної системи органів влади, характеризувався відповідними етапами становлення.

Так, утворення державної виконавчої служби у системі органів Міністерства юстиції України стало заміною існуючого раніше інституту судових виконавців, які діяли у складі судової системи України і фактично відносилися до районних судів загальної юрисдикції.

24 березня 1998 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про державну виконавчу службу», на яку було покладено завдання своєчасного, повного і неупередженого примусового виконання рішень.

Закон України «Про виконавче провадження», який визначив умови і порядок примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що підлягають примусовому виконанню у разі невиконання їх у добровільному порядку, був прийнятий у 1999 році, тобто майже через рік після утворення державної виконавчої служби.

04.11.2010 року Верховною Радою України прийнято Закон № 2677-VI, яким внесено ряд змін до законодавчих актів України з метою вдосконалення процедури примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), зокрема Закон України «Про виконавче провадження» викладено в новій редакції.

Останні суттєві зміни відбулись вже у 2016 році, коли 02.06.2016 року Верховною радою України прийнято Закон України № 1404-VIII «Про виконавче провадження» та Закон України № 1403-VIII «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів». Найголовнішою зміною стало запровадження інституту приватного виконавця.

Сьогодні, проблема примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів набула нового змісту в силу того, що прийняття нового законодавства про виконавче провадження не тільки не вирішило, а, навпаки, поставило блок нових питань, пов'язаних із подальшим удосконаленням норм законодавства про виконавче провадження. Нерозробленість цілого ряду проблемних спірних моментів, що виникають у практиці застосування законодавства про виконавче провадження, призводить до незахищеності прав власника та інших заінтересованих осіб і дорого коштує як окремим учасникам цивільного обігу, так і державі в цілому, а тому потребує значного оновлення. При цьому сучасний етап перебудови виконавчого провадження, коли правова наука все більше впливає на суспільні відносини, потребує відповідного ґрунтового правового аналізу. Однак неможливо аналізувати відповідну процедуру вчинення юридично вагомих функцій без визначення місця цієї процедури в правовій системі України.

Проаналізуємо предмет правового регулювання виконавчого провадження, застосовуючи аналогію цивільного процесуального права.

І. В. Решетнікова визначає, що системою будь-якої галузі права є сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих інститутів і норм права, що відображають предмет правового регулювання. Відтак системі

цивільного процесуального права утворюють норми і правові інститути, що регламентують процесуальні дії та правовідношення суду з іншими суб'єктами цивільних справ, які розглядаються і вирішуються. Загалом цієї ж концепції дотримуються в основному всі процесуалісти, оскільки при відокремленні головного суб'єкта процесуальних правовідносин - суду - від інших суб'єктів та змісту процесуальних дій - від мети цивільного процесу будуть виникати нерегламентовані правовідносини або навіть правопорушення. Саме суд (суддя) має забезпечувати дотримання законності цивільного процесу [4].

Аналогічним за суб'єктним складом є виконавче провадження, але замість суду головну роль у виконавчому провадженні законодавством визначено за державним виконавцем, який здійснює передбачені законом дії для досягнення певної правомірної мети – реалізації повноважних актів у життя суспільства шляхом застосування в необхідних випадках суворо регламентованих заходів примусу. Тому, безумовно, виконавчому провадженню властиві свої правовідносини між суб'єктами, що регламентуються законодавством.

Під методом цивільного процесу розуміють сукупність закріплених у нормах цивільного процесуального права способів і засобів впливу на відносини, які регулюються, і поведінку їх суб'єктів. Він обумовлюється специфічними властивостями предмету регулювання цивільного процесуального права, соціальними функціями, які виконує ця галузь права, і органічним її зв'язком з галузями матеріального права. За змістом метод цивільного процесуального права є імперативно-диспозитивним.

Профільним законом, який регламентує порядок виконання рішень судів, інших органів (посадових осіб) є Закон України «Про виконавче провадження». Також, наказом міністерства юстиції України затверджено Інструкцію з організації примусового виконання рішень, в якій прописано свого роду порядок проведення виконавчих дій. Однак, це не єдині нормативно-правові акти, який регулює порядок здійснення виконавчого провадження.

Перш за все необхідно виділити процесуальні кодекси України. Розділ VI Цивільного процесуального кодексу України описує процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб) [5]. В даному розділі розкрито такі питання, як негайне виконання судових рішень, звернення судових рішень до виконання, виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню, поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання, мирова угода в процесі виконання, відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання, зупинення виконання судового рішення, оголошення розшуку боржника або дитини, привід боржника, вирішення питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи, звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам, та нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку, Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України та інші. Розділом VII Цивільного процесуального кодексу України визначено судовий контроль за виконанням судових рішень. Даний розділ регламентує порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця.

Розділ IV Кодексу адміністративного судочинства України та розділ V Господарського процесуального кодексу розкривають процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних та господарських справах відповідно. Слід звернути увагу, що положення цих розділів схожі з положеннями розділу VI Цивільного процесуального кодексу України, але не є повністю ідентичними. Також, Кодекс адміністративного судочинства України не містить окремого розділу щодо судового контролю за виконанням судових рішень. Питання судового контролю відображені в IV розділі. В свою чергу, Господарський процесуальний кодекс має окремий VI розділ, який регламентує судовий контроль за виконанням судових рішень.

В законодавстві України є і такі закони, якими введено мораторії на звернення стягнення на деяке майно певних категорій боржників. Перш за все мова йде про Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті». Даний Закон прийнято 03.06.2014 року. Його прийняття було зумовлено дуже сильною інфляцією національної валюти (гривні), в зв'язку з чим громадяни не мали змоги сплачувати свої зобов'язання в іноземній валюті, що зумовлювало примусову реалізацію нерухомого житлового майна, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті. Даним законом встановлено певні обмеження щодо звернення стягнення на житлове майно боржників фізичних-осіб. Зокрема, не може бути примусово стягнуте (відчужене без згоди власника) нерухоме житлове майно, яке вважається предметом застави згідно із статтею 4 Закону України «Про застава» та/або предметом іпотеки згідно із статтею 5 Закону України «Про іпотеку», якщо таке майно виступає як забезпечення зобов'язань громадянина України (позичальника або майнового поручителя) за споживчими кредитами, наданими йому кредитними установами - резидентами України в іноземній валюті, та за умови, що: таке нерухоме житлове майно використовується як місце постійного проживання позичальника/майнового поручителя або є об'єктом незавершеного будівництва нерухомого житлового майна, яке перебуває в іпотеці, за умови, що у позичальника або майнового поручителя у власності не знаходиться інше нерухоме житлове майно; загальна площа такого нерухомого житлового майна (об'єкта незавершеного будівництва нерухомого житлового майна) не перевищує 140 кв. метрів для квартири та 250 кв. метрів для житлового будинку.

Однак, 18.10.2018 року Верховною радою України прийнято Кодекс України з процедур банкрутства, який набере чинності 21.10.2019 року. Відповідно до прикінцевих та перехідних положень цього Кодексу з дня введення в дію Кодексу Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» втратить чинність.

Вже багато років в Україні обговорюється питання зняття мораторію на купівлю-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Розділом X Земельного кодексу України встановлено що дане обмеження діє до набрання чинності законом про обіг земель сільськогосподарського призначення, але не раніше 1 січня 2020 року. Таким чином, з урахуванням вимог Земельного кодексу України, виконавець не може звернути стягнення на земельну ділянку сільськогосподарського призначення.

Дослідження адміністративно-правової діяльності Державної виконавчої служби в Україні буде не повним без визначення принципів (зокрема, принципів виконавчого провадження), тобто основоположних засад такої діяльності.

Значну увагу принципам виконавчого провадження як основній діяльності ДВС України приділено такими вченими, як Ю. В. Білоусов, В. А. Кройтор, М. М. Фролов, Н. М. Ясинок. Так, Ю. В. Білоусов формулює принципи виконавчого провадження як закріплені у правових нормах основні засади, керівні положення, які визначають організацію органів державної виконавчої служби, зміст і спрямованість її діяльності, правовий статус учасників виконавчого провадження [6].

В статті 2 Закону України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 року закріплено основні засади виконавчого провадження. Слід звернути увагу на те, що у минулій редакції Закону України «Про виконавче провадження» не було окремої статті, якою би закріплювались основні засади виконавчого провадження.

Отже, відповідно до статті 2 Закону України «Про виконавче провадження» виконавче провадження здійснюється з дотриманням таких засад: 1) верховенства права; 2) обов'язковості виконання рішень; 3) законності; 4) диспозитивності; 5) справедливості, неупередженості та об'єктивності; 6) гласності та відкритості виконавчого провадження; 7) розумності строків виконавчого провадження; 8) співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями; 9) забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців.

Розглянемо вище перелічені принципи більш детально. Так, під верховенством права розуміється правова доктрина, згідно з якою ніхто не може бути вище закону, усі рівні перед законом, і ніхто не може бути покараний державою інакше як за порушення закону і в установленому законом порядку.

Обов'язковість виконання рішень: у статті 124 Конституції України встановлюється, що судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України. Рішення суду відповідно до процесуального законодавства є обов'язковим уже з моменту його винесення і проголошення. Але з моменту набрання ним законної сили воно стає загальнообов'язковим, тобто обов'язковим не тільки для суду, не тільки для інших учасників цивільної справи, а й для всіх органів, підприємств, установ, організацій, посадових осіб і громадян, і підлягає виконанню на всій території України [7].

Законність – це принцип реальної дії права в державі, при якому державні органи, посадові особи та громадяни строго дотримуються правових норм і, в першу чергу, законів.

Диспозитивність – важливий принцип цивільного права, згідно з яким особи мають право самостійно розпоряджатися своїми правами і засобами їх захисту.

Справедливість, неупередженість та об'єктивність – професійно-етичні принципи, які визначають як загальну спрямованість правосуддя, так і дії осіб, зайнятих у його відправленні. Дані принципи мають важливе виховне та регулятивне значення, а також сприяють формуванню професійного світогляду виконавця.

Гласність та відкритість виконавчого провадження закріплені в статті ґрунтуються на конституційному положенні, що визначене як основна засада судочинства.

Розумності строків виконавчого провадження: на відміну від попередньої редакції Закону, яким передбачались строки здійснення виконавчого провадження, де державний виконавець по рішеннях суду немайнового характеру повинен провести виконавчі дії у двомісячний термін, а по інших виконавчих документах – протягом шести місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, на теперішній час такі строки не передбачено. Натомість виконавче провадження здійснюється з дотримання розумності строків, а по окремим виконавчим діям передбачені конкретні строки прийняття рішень виконавцями.

Співмірність заходів примусового виконання рішень та обсяг вимог за рішеннями в першу чергу необхідні для уникнення випадків зловживання «нечистим на руку» виконавцям та іншим зацікавленим особам використовувати виконавче провадження як інструмент для отримання майже задарма нерухомого і рухомого майна.

Забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців: відповідно до статті 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом, окрім того, з метою захисту прав сторін виконавчого провадження в статті 74 Закону

України «Про виконавче провадження» окремо передбачено, що сторони виконавчого провадження мають право подати скаргу на дії чи бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби по виконанню рішення або відмову в здійсненні вказаних дій [8].

Висновки. Отже, правове регулювання примусового виконання рішень характеризується значним часом розвитку та оновленням нормативно-правової бази, що дає можливість заповнити ті прогалини, які існували до її прийняття. Необхідно також враховувати, що на сучасне сприйняття виконавчого провадження впливає не лише демократизація суспільних відносин, а й певний історичний період «радянського виконавчого провадження», коли вся господарська діяльність в основному знаходилась у державній власності, наслідком чого стала недосконалість примусового стягнення з юридичних осіб; коли громадянам із коштовних речей належали тільки дачі, автомобілі та будинки, що негативно вплинуло на способи примусового стягнення з громадян.

Сьогодні триває робота на вдосконалення механізмів виконавчого провадження, і якщо подальші реформи будуть проводитися за активної участі професійного юридичного співтовариства, ми отримаємо максимальний відсоток виконання судових рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Яковлів А. Українське право URL: <http://litopys.org.ua/cultur/cult15.htm>
2. Декрет о суде от 22 ноября 1917 г. URL: http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/DEKRET/o_sude1.htm
3. Декрет о суде № 2 от 15 февраля 1918 г. URL: http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/DEKRET/o_sude1.htm
4. Решетникова И. В. Понятие гражданского процессуального права, его соотношение с другими отраслями права. В кн. Гражданский процесс / Под ред. К. И. Комиссарова, Ю. К. Осипова II Изд-во «БЕК». М., 1996.
5. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/print>
6. Білоусов Ю. В. Виконавче провадження: навч. посіб. К. : Прецедент, 2005.
7. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print>
8. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

REFERENCES:

1. Yakovlev, A. Ukrayins'ke pravo. Retrieved from <http://litopys.org.ua/cultur/cult15.htm>. [in Ukrainian].
2. Dekret o sude ot 22 noyabrya 1917 g. [*Decree of the court of November 22, 1917*]. Retrieved from http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/DEKRET/o_sude1.htm [in Russian].
3. Dekret o sude № 2 ot 15 fevralya 1918 g. [*Decree of the court No. 2 of February 15, 1918*]. Retrieved from http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/DEKRET/o_sude1.htm [in Russian].
4. Komissarov, K., & Osipov, Yu. (Ed.). (1996). *Ponyatiye grazhdans'kogo protsesual'nogo prava, yego sootnosheniye s drugimi otraslyami prava*. V kn. *Grazhdanskiy protses*. Moscow: Publishing House "BEK". [in Russian].
5. Tsyvil'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny [*Code of Civil Procedure of Ukraine*]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/print> [in Ukrainian].
6. Belousov, Y. (2005). *Vykonavche provadzhennya: navch. Posib*. Kyiv: Precedent. [in Ukrainian].
7. Konstytutsiya Ukrayiny [*The Constitution of Ukraine*]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print> [in Ukrainian].
8. Pro vykonavche provadzhennya: Zakon Ukrayiny [*«On enforcement proceedings»: Law of Ukraine*]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 04.11.2019